

USBL LIER

DETALJREGULERING HAUGERUDBRÅTAN

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
Postboks 6412 Etterstad
0605 Oslo
TLF +47 02694
WWW cowi.no

RAPPORT NATURMANGFOLD

Rik edelløvsskog med asketrær midt i planområdet. Bildet tatt mot nord

OPPDRAGSNR.	DOKUMENTNR.				
A218098	1				
VERSJON	UTGIVELSESDATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET	KONTROLLERT	GODKJENT
001	03.09.21	Naturmangfold, trær, naturtyper	Beate Aase Heidenreich	Daniel Skoog	Lars Jørgen Haga
002	26.11.21	Naturtypeinformasjon oppdatert. Tiltaket lagt inn, vurdering av NML	Beate Aase Heidenreich	Daniel Skoog	
003	20.01.22	Arboristvurdering av asketrær lagt til. Vurdering av tiltak endret. NML endret	Beate Aase Heidenreich	Daniel Skoog	Lars Jørgen Haga

INNHold

1	Sammendrag	3
2	Innledning	3
3	Metode	3
3.1	Avgrensning av fagtemaet	4
3.2	Kunnskapsgrunnlag	4
3.3	Registreringskategorier	5
3.4	Vurdering av verdi og påvirkning	5
3.5	Usikkerhet	5
4	Beskrivelse av tiltaket	6
4.1	Planområdet	6
4.2	Tiltaket	6
5	Dagens situasjon	8
5.1	Generell områdebeskrivelse	8
5.2	Naturgrunnlaget	8
5.3	Naturtype: Frisk, rik edellauvskog	9
5.4	Økologisk funksjonsområde for ask	13
5.5	Landskapsøkologisk funksjonsområde skoglevende arter	14
5.6	Fremmede arter	15
6	Påvirkning på naturmangfoldet	15
6.1	Permanent situasjon	15
6.2	Anleggsperioden	16
7	Anbefalinger	16
7.1	Permanent situasjon	16
7.2	Anleggsperioden	17
8	Supplerende undersøkelser	18
9	Vurdering etter naturmangfoldlovens kap. 2	19
10	Referanser	21
	Vedlegg 1	23
	Vedlegg II	24

1 Sammendrag

I forbindelse med detaljregulering for Haugerudbråtan i Lier, har COWI AS kartlagt naturmangfold i planområdet. Arbeidet er utført på oppdrag for utbygger USBL Lier. Planområdet er befart av naturforvalter og arborist. Nettbaserte databaser er undersøkt. Verdifull natur er den rødlistede naturtypen frisk, rik edellauvskog (VU) med den rødlistede arten ask (EN) i tresjiktet. Asketrærne syd i naturtypen vokser på et høydedrag, har tynt, skrint jordsmonn, lite vann og er vindutsatt. Samlet gjør dette at trærne har satt røtter over et stort område for å samle næring og stå stabilt.

Søndre deler av naturtypen har store utfordringer knyttet til vannhusholdning og stabilitet når området bygges ut. Tiltaket vil påvirke naturtypens vann- og næringstilgang, og med det trærnes stabilitet. Ifølge prosjektets arborist lar det seg ikke gjøre å ta vare på trærne syd i naturtypen. Nordre deler av naturtypen, som har størst mulighet til å tåle en boligutbygging, vil bli tatt vare på med en egen hensynsone med tilhørende bestemmelser. Halveres naturtypen vil dette påvirke skogens landskapsøkologiske funksjon. Påvirkningen vurderes til forringet. Konsekvensgraden for naturtypen blir en sammenstilling av svært stor verdi og påvirkningen forringet. Samlet gir dette konsekvensgraden alvorlig miljøskade for naturtypen.

Prosjektet er vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Naturtypen vurderes å ha stor utbredelse i Asker, Lier og Drammen kommuner. Naturtypen på Haugerudbråtan har et lite areal og halve naturtypen blir ivaretatt. Samlet belastning på naturtypen vurderes som liten, og utbyggingen vil ikke påvirke mål for naturtypen, jmfør § 4 i naturmangfoldloven. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok.

2 Innledning

I forbindelse med oppstart av detaljregulering for Haugerudbråtan er COWI AS engasjert av USBL Lier for å kartlegge naturmangfold, herunder områdets løvtrær med spesiell vekt på ask. Rapporten redegjør for verdifullt naturmangfold og fremmede karplanter. Tiltaket er vurdert opp mot prinsippene for offentlig beslutningstaking (§§ 8-12) i naturmangfoldloven (2009). Rapporten er utarbeidet av naturforvalter Beate Aase Heidenreich med innlegg om asketrærne fra arborist Chanette Hoffmann. Kontaktperson hos oppdragsgiver er Johan Chr. Falchenberg. Prosjektleder i COWI er Lars Jørgen Haga.

3 Metode

Rapporten kartlegger og beskriver naturmangfold i influensområdet og utreder virkningene av planen på naturmangfoldet. Virkningene på naturmangfoldet utredes etter krav i naturmangfoldloven, og det gjøres en vurdering av behov for avbøtende tiltak.

3.1 Avgrensning av fagtemaet

Naturmangfold omfatter biologisk, landskapsmessig, og geologisk mangfold, samt økologiske prosesser (naturmangfoldloven §1). Naturmangfold omfatter med dette mangfold av arter, genetisk mangfold, leveområder og naturtyper. Naturmangfoldet er alle livsformer og deres levesteder. Det omfatter også biologiske prosesser og økologisk funksjon på ulike nivåer (Naturmangfoldloven §3).

Leveområder for flora og fauna som er vanlig i Norge er lavt vektet. Den trivielle naturen kan bli sterkt påvirket og/eller få endrede livsvilkår som følge av tiltaket, men slike endringer vurderes ikke å påvirke forvaltningsmålene for økosystemer, arter eller naturtyper jf. naturmangfoldloven §§ 4-5.

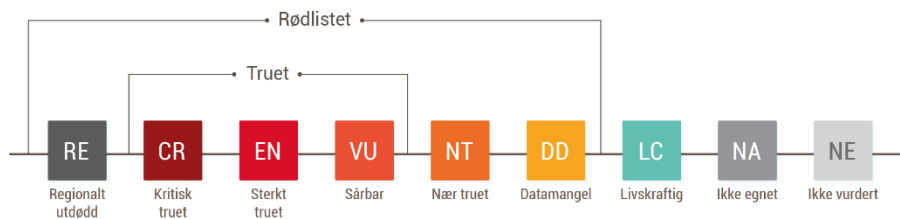
3.2 Kunnskapsgrunnlag

Utredningsområdet er befart av naturforvalter Beate Aase Heidenreich, 28.08.og 6.12. 2021. Trærne i planområdet ble befart og visuelt vurdert av arborist Chanette Hoffmann 6.12.21. Tanberg Oppmåling AS ved Erik Tanberg deltok med innlagt fil over planlagte tiltak sammen med grunneier Truls Gravdal Pedersen. Tanberg er grunneier av dyrket mark i nordvest.

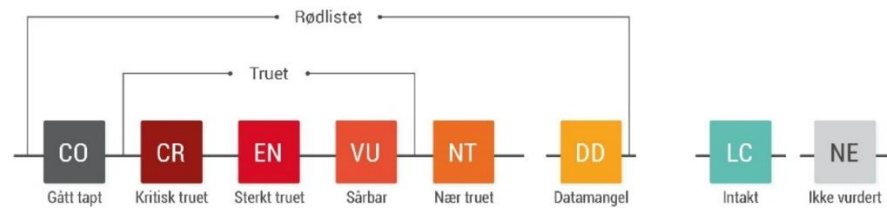
Forekomster av relevant naturmangfold, se kapittel 3.3, er kartlagt, georeferert med GPS, og presentert i kart. Naturtyper er kartlagt etter metodikken Natur i Norge (NiN) (Halvorsen, Bryn, Erikstad, & Lindgaard, 2015).

Eksisterende informasjon om naturmangfoldet i området er i innhentet fra offentlige databaser samlet i økologiske grunnkart (Artsdatabanken, 2021). I tillegg er historiske flyfoto brukt for informasjon om historikken i området.

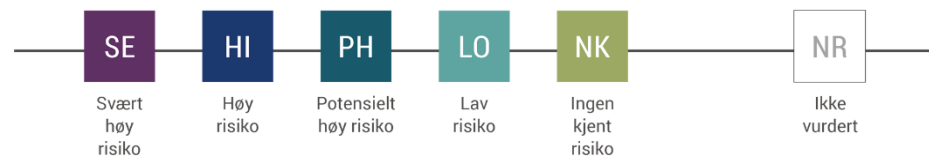
Rødlistestatus følger Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021) og Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken, 2018) , se figur 3-1 og figur 3-2. Risikokategorier for fremmede arter følger fremmedartslista (Artsdatabanken, 2018), se Figur 3-3. Artsbestemmelser av karplanter følger Lid & Lid (2005). Kartlegging av naturtyper er gjort i henhold til Miljødirektoratets digitale veileder for kartlegging av naturtyper på land (Miljødirektoratet, 2021), basert på systemet Natur i Norge (NiN) (Halvorsen S. m., 2016).

Figur 3-1. Rødlistekategoriene for arter (Artsdatabanken, 2021).

Figur 3-2. Rødlistekategoriene for naturtyper (Artsdatabanken, 2018).

Figur 3-3. Risikokategorier for fremmede arter (Artsdatabanken, 2018).

3.3 Registreringskategorier

Naturmangfoldet er beskrevet etter registreringskategoriene basert på Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø, M1941, for fagtema naturmangfold (Miljødirektoratet, 2021). Kun kategoriene som er funnet i området, er omtalt i rapporten. Omkretsen på planområdet løvtrær er målt 130 cm over bakken (dbh). Grupper av trær er også vist samlet med eget symbol i registreringskartet.

3.4 Vurdering av verdi og påvirkning

Verdisetting er basert på Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø, M1941, for fagtema naturmangfold (Miljødirektoratet, 2021). Verdisettingen gjøres uavhengig av tiltaket, og baseres på konkrete funn, og på vurderinger av potensielle funn, og suppleres med utreders skjønn.

Vurdering av virkninger av tiltaket på naturmangfoldet er basert på faglig skjønn utfra kunnskap om naturmangfoldet og tiltakets omfang og art. Naturmangfoldet kan endres over tid og vurderingene baseres på dagens kunnskap. Dette gjelder kunnskap om samlet og eksisterende belastning på naturmangfoldet.

Fremmede arters risiko for spredning i forbindelse med tiltaket er vurdert etter rapport M982 fra Miljødirektoratet "*Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige arter*" (Angell-Petersen, 2018).

3.5 Usikkerhet

Det kan forekomme naturmangfold i influensområdet, som ikke er kjent og som av den grunn ikke er vurdert. Det kan derfor være usikkerhet knyttet til om tilgjengelig kunnskap samsvarer med dagens situasjon fullt ut. Skjønnsmessige vurderinger rommer en del usikkerhet. Dette gjelder særlig når påvirkning og samlede virkninger

vurderes. Der det er usikkerhet om tiltakets påvirkning på naturmangfoldet kommer §9 (føre-var-prinsippet) i naturmangfoldloven til anvendelse.

4 Beskrivelse av tiltaket

4.1 Planområdet

Planen er en detaljregulering for Haugerudbråtan, Planid: 2020-06 som ligger på Tranby i Lier kommune (Figur 4-1). Gnr.:147 Bnr:2. Innenfor planområdet ligger en gård og ytterligere et bolighus, øvrig areal er dyrket mark, beite og skog (Figur 4-1).

Figur 4-1: Planområdet nord for Bratromveien i Lier kommune. Planavgrænsningen vises med lys blå.

4.2 Tiltaket

Beskrivelsen er hentet fra dialog med prosjektledelsen, ansvarlig arkitekt og landskapsarkitekt. Hensikten med planen er etablering av til sammen ca. 100 boliger, fordelt med 36 enheter i rekkehus eller flermannsbolig på den vestre delen og 63 enheter i boligblokk på den østre delen. Felles parkeringskjeller er planlagt under rekkehus.

I forbindelse med prosjekteringen har det vært utarbeidet ulike skisser. Vedlegg 1 viser utnyttelsen av tomten i første utkast til planløsning. I vedlegg II har naturtypen med de store asketrærne blitt hensyntatt ved at parkeringskjeller og boliger er flyttet bort fra trærne. I Figur 4-2 vises et utsnitt av to foreslåtte landskapsplaner med naturtypen og innmålte asketrær. Endelig plan foreligger ikke på dette tidspunkt. Endelig tiltak vil være uten asketrærne sør i naturtypen, og være mest lik planen i vedlegg I. Uansett endelig planforslag vil tiltaket sette av nordre deler av naturtypen som hensynssone med formål å bevare naturtypen med trærne som vokser der i dag, se Figur 4-3. Det tillates etablering av punktfundamenter for apparater innenfor området. I denne sammenheng tillates fjerning av overhengende grener. Sertifisert

arborist skal godkjenne plan for fundamentering, og være til stede ved graving og beskjæring i området. Dette videreføres i planens reguleringsbestemmelser.

Figur 4-2: Venstre: Utsnitt av tidlig forslag til landskapsplan, asketrærne i naturtypen vises med grønne ringer under gul markering. Høyre: I forslag 2 er det ikke bygninger i naturtypen med askene, dette for å ta vare på naturtypen. Askene vises med røde ringer. Rød strek i nord markerer byggegrense for å ta vare på trærne nord i naturtypen

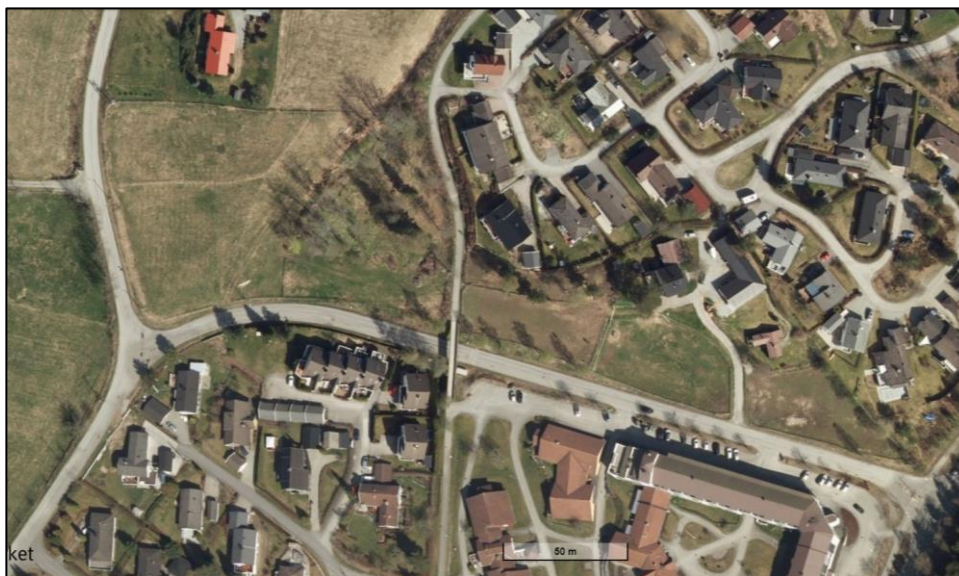
Figur 4-3: Naturtypens asketrær vises med røde punkt. Lilla linje viser hensynssone for asketrærne nord i planområdet.

5 Dagens situasjon

5.1 Generell områdebeskrivelse

Planområdet består av dyrket mark som i dag brukes til grasproduksjon og hestebeite. Nord og syd for planområdet er det boligbebyggelse, i vest dyrket mark, i øst veiareal og et skogområde. Planområdet deles i to av en gang- og sykkelvei som forbinder flere boligområder i nord og sør. Rundt planområdet går det flere veier (Figur 5-1).

Området ble kartlagt etter NiN for Miljødirektoratet i 2018 (Miljødirektoratet, 2021). Ingen naturtyper ble registrert i forbindelse med kartleggingen i 2018 (Figur 5-4).

Figur 5-1: Planområdet ligger mellom to boligområder med en gangvei gjennom området.

5.2 Naturgrunlaget

Planområdet ligger i et middels kupert ås- og dallandskap under skoggrensen med tett bebyggelse og jordbruksdominans (Erikstad, 2019). Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone, svakt oseanisk seksjon (Moen, 1998). Laget av løsmasser er i nordvest et tynt morenedekke, i sørøstre del av planområdet er det et tynt humus/torvdekke (Figur 5-2). Berggrunnen i området er blandet med både kalkstein og granitter (alkalifeltspatgranitt). Kalkstein gir tilgjengelige plantenæringsstoffer. Området drenerer til Lierelva som renner ut i Drammensfjorden. Det er ingen vannforekomster i planområdet.

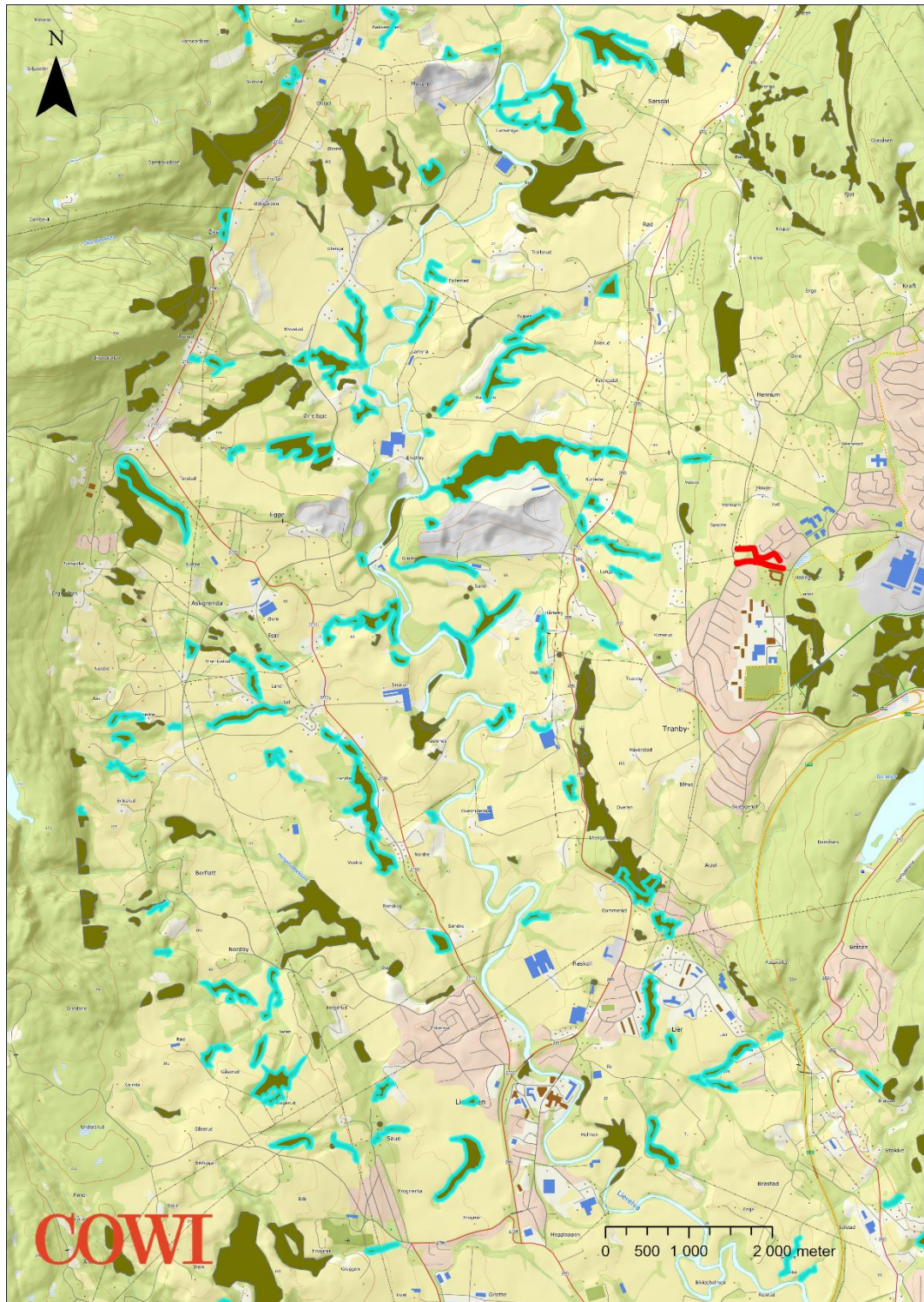

Figur 5-2: Venstre bilde er tatt mot øst og viser deler av planområdet som er beite. Bildet til høyre er tatt mot vest og viser samme beitet med fjell i dagen.

5.3 Naturtype: Frisk, rik edellauvskog

Trærne i planområdet står i en skog som skiller to jorder (Figur 5-5 og Figur 5-7). Skogen er en lågurtskog (T4-C3) edellauvskog. Arealet innenfor planområdet er ca. 1100 m². Skogen fortsetter noe nordøst langs gang- og sykkelveien. I dette området er trær nylig hugget. Ifølge grunneier ble disse hugget grunnet utsikt (Tandberg, Erik, 2021). Skogen er naturtypen Frisk, rik edellauvskog (C16). Naturtypen har sentral økosystemfunksjon og er rødlistet som nær tuet naturtype (NT). Under påvirkninger som truer naturtypen nevnes hogst av store gamle trær som bidrar til tilstandsreduksjon (Miljødirektoratet, 2021).

I Lier er det registrerte 123 naturtyper av frisk rik edellauvskog (C16) eller frisk lågurtedellauvskog C16.1. I begge naturtypene er ask et vanlig treslag, men fordi instruksjonen ikke krever registrering av treslag, vet vi ikke hvor mange av disse som har ask. Asker kommune har også gjennomført NiN-registreringer og har 188 naturtyper av frisk rik edellauvskog. Drammen har 59 registreringer av frisk rik edellauvskog.

Figur 5-3: Kartet viser NiN-naturtyper i Lierdalen markert med mørk grønn farge. Naturtypen frisk rik edellauvskog (C16 og C16.1) er markert uthevet med grønt. Planområdet vises med rødt.

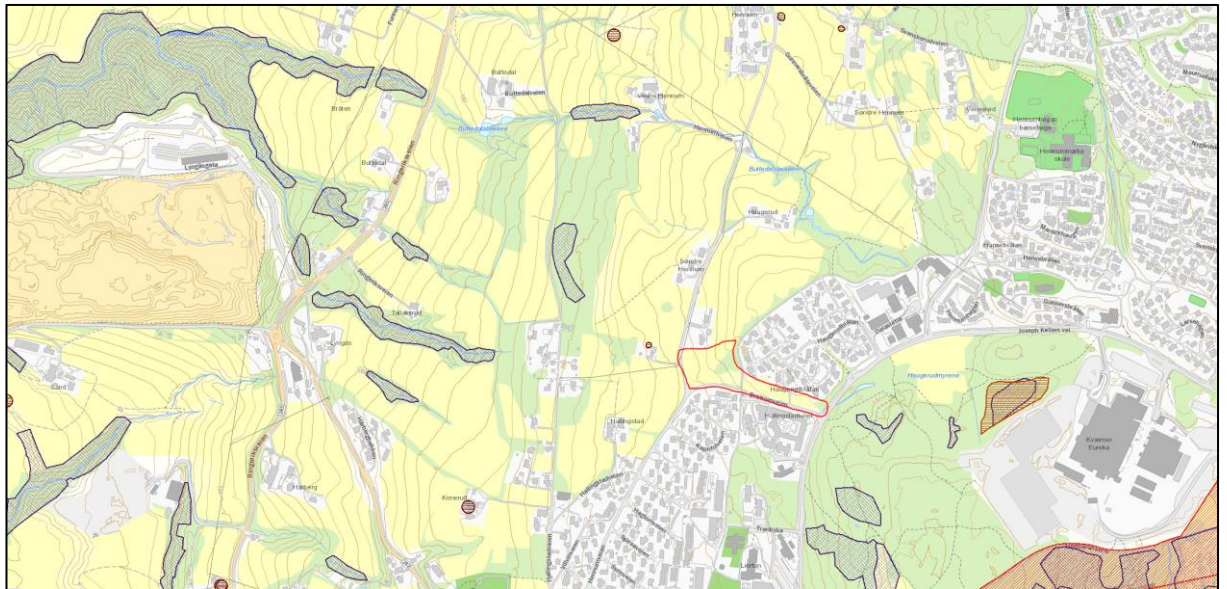
2-3 av de største trærne har inngrodd ståltrådgjerde i barken (Figur 5-6). Noen trær har et par døde grener, men ser ikke ut til å være hardt angrepet av askeskuddsyke. Et mindre dødt asketre ble observert. Innenfor naturtypen er det lite fremmede arter, se kapittel 5.6. Det er ikke spor etter tunge kjøretøy, lite dekning av gran og lite tilgroing i busksjiktet. Skogen er gammel. Samlet gir dette god tilstand. Ingen

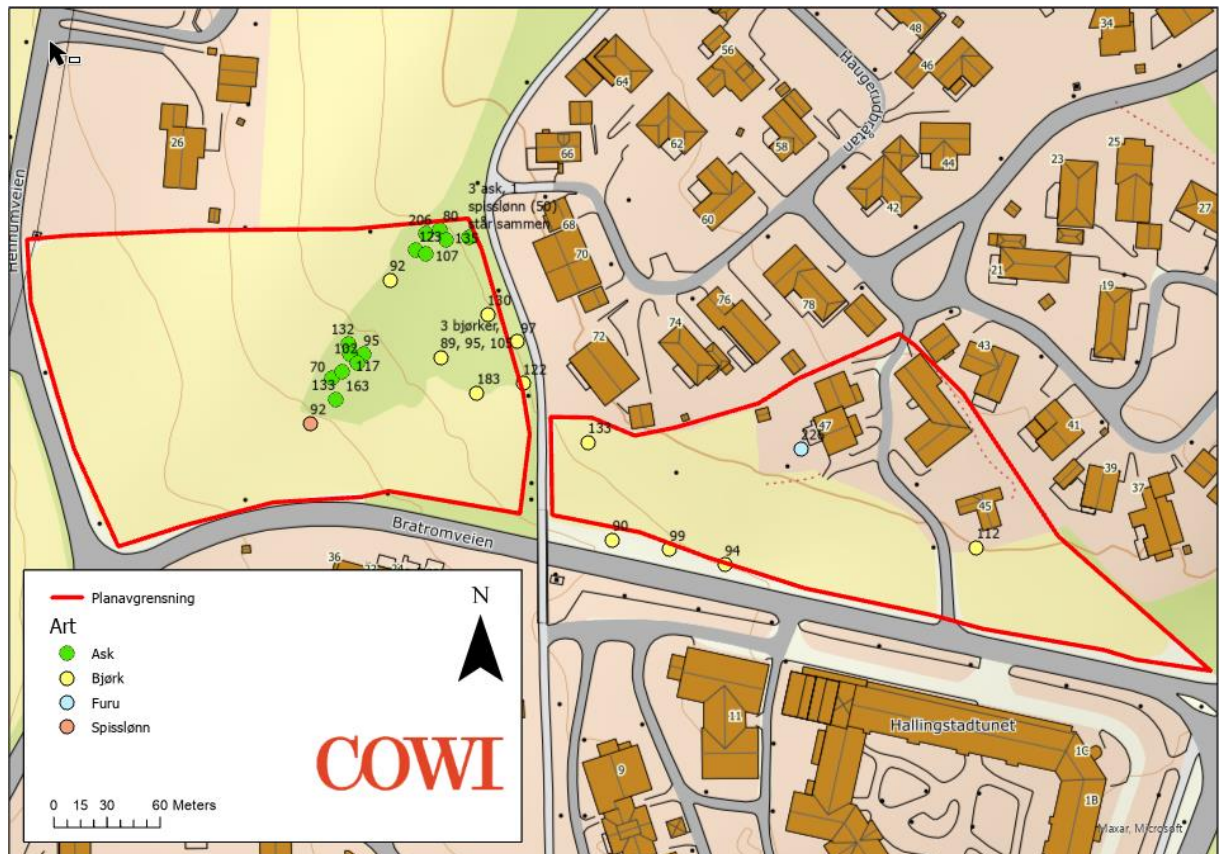
habitatspesifikke arter ble funnet. Området har over 4 store trær pr. 1000 m² som gir stort naturmangfold og samlet svært høy lokalitetskvalitet.

Verdi

Naturtypen har stor verdi eller høy forvaltningsprioritet. Naturtypen sammenfaller med økologisk funksjonsområde for ask. Som funksjonsområde for en sterkt truet art (EN) har området stor verdi eller høy forvaltningsprioritet.

Figur 5-4: Kartutsnittet fra Naturbase viser planområdet markert med rødt, kartlagte naturtyper (lilla) og naturreservat (rødt) i nærheten av Haugerudbråtan. Grønt er skog og gult dyrket mark.

Figur 5-5: Registeringskart som viser områdets løvtrær over 80 cm dbh og en stor furu.

Figur 5-6: To av de store askene har inngrodd gjerdestråd.

Figur 5-7: Asker i skogholt. Høyre: Spisslønn og stikkelsbær vokser sammen med asketrærne

5.4 Økologisk funksjonsområde for ask

Planområdet fungerer som økologisk funksjonsområde for rødlistearten ask (EN). Ved befaringen ble det registrert 15 asketrær hvorav seks med omkrets over 120 cm. Store asker er trær over 125 cm i omkrets (Miljødirektoratet, 2021). Trærne står samlet i et skogområde sentralt i planområdet med dyrket mark på sidene. Ask er et edelløvtræ som finnes i områder med næringsrik og god moldjord, fra Østlandet og nordover til Trøndelag, og er et varmekjært treslag. Ask er rødlistet som sterkt truet grunnet askeskuddbeger, en relativt nylig introdusert asiatiske sopp. Dette har ført til sterk bestandsreduksjon i betydelige deler av artens norske populasjoner. Sykdommen rammer spesielt unge trær og er fortsatt akselererende. Deler av planområdet har verdi som leveområde for ask (Figur 5-9 og Figur 5-7). Store edelløvtrær er verdifull som leveområde for mange rødlistede arter (Nordén, 2015). Som landskapsøkologisk funksjonsområde for rødlistearten ask har området svært stor verdi.

5.4.1 Arboristens vurdering

Asketrærne ble befart for å vurdere omfanget av trærnes røtter, samt å vurdere minimumsareal for bevaring av trærne/naturtypen. Trærne med rotsoner er vurdert i forhold til tiltak.

Øst i planområdet går det en liten høyderygg fra nordøst og nedover mot Bratromveien i sørvest. Langs denne ryggen kan man noen steder se rester av det som har vært en steinmur, eller en ranke av stein. Steinen er tatt ut av toppjordlaget på de tilliggende åkrene. Ganske høyt opp nord i området finnes en godt synlig haug med stein. Det er langs denne steinmuren man finner asketrærne. Grunneier og innmåler (som eier naboeiendommen) ga verdifull informasjon om jordsmonn og historikk i området. Jordsmonnet er svært skrint med gjennomsnittlig 30-40 cm overdekning over fjell. Begge forteller at ved pløying av jordene må plogskjæret hele tiden løftes for ikke å gå ned i fjell. Dette underbygger registreringene i norsk løsmassedatabase (se kap 5.2). Det ble også opplyst at det før utbygging av boligfelt i nord gikk en bekk øst for høyderyggen. Bekken er borte, men øverst i planområdet der de nordligste askene står, er det fortsatt noe vannsig og ganske fuktig om våren.

I den søndre delen av naturtypen er det en del yngre asketrær og noen store eldre asker. På grunn av det skrinne jordsmonnet og trærnes plassering på et høydedrag, der de etter all sannsynlighet er nokså vindbelastet, kan man anta at trærne har røtter som strekker seg langt fra stammene. Behovet for stabilisering og tilstrekkelig vann- og næringsopptak tilsier at trærne har satt røtter i et stort område. Mye av vannet disse trærne trenger, og nyttiggjør seg kommer som sig nordfra.

Figur 5-8: Rødt punkt viser asketrær. Lilla strek er innmålt grense for inngrep/ byggegrense for trærne i nordre del.

Figur 5-9: Naturtypens asketrær

5.5 Landskapsøkologisk funksjonsområde skoglevende arter

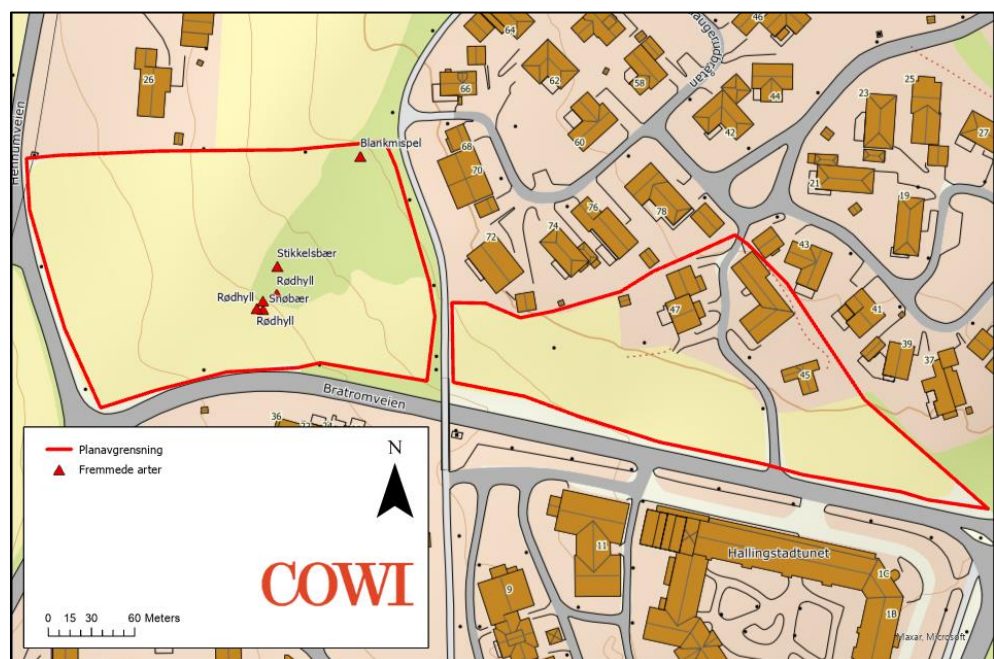
Skogholtet med trærne antas å ha en landskapsøkologisk funksjon for hjortevilt ved å ligge sentralt mellom skogen ved Haugerudmyrene og naturreservatet Gjellebekk i øst, og frisk lågurtedellauvskog vest mot Tallakrsrud i vest. Skogen er en sydlig forlengelse av en kantsone mellom boligområdene og dyrket mark nord for planen (Figur 5-4).

Skogen er en del av sammenbindingen av skogområdene i nord og øst med skogsområdene som følger ravine-/bekkedaler mot Lierelva.

Utover ask har området bjørk, graner og en stor furu i Haugerudbråtan 47. Registeringskartet i Figur 5-5 viser området trær over 80 cm i omkrets.

5.6 Fremmede arter

Fremmede arter i området er tre forekomster av rødhyll *Sambucus racemosa* og en blankmispel *Cotoneaster lucidus*, begge med svært høy risiko (SE) (Figur 5-10). En forekomst av snøbær *Symphoricarpos albus* (HI) og en av stikkelsbær *Ribes uva-crispa* (NR) finnes i tillegg (Figur 5-7).

Figur 5-10: Kartutsnittet viser planområdets fremmede arter.

6 Påvirkning på naturmangfoldet

6.1 Permanent situasjon

Verdifull natur er den rødlistede naturtypen frisk, rik edellauskog (VU) med store asketrær (EN).

Tiltakene etter planen vist i Figur 4-2, tilsier at man må sprengte ut mye fjell på begge sider av tregruppen. Arboristen vurderer at selv om man avsetter et svært stort areal rundt trærne, vil naturtypen bli stående igjen som en "øy" med tiltak i øst, vest og syd. Naturtypen vil kun få vanntilførsel i form av regn, i det tilsigtes vil bli avskåret, og i tillegg vil vann trolig bli drenert bort av nye masser. Etablering av boliger rundt trærne som vokser syd i naturtypen, vil påvirke trærnes næringstilgang, vann og stabilitet. Vår vurdering er at det ikke lar seg gjøre å ta vare på trærne syd i naturtypen med boliger på øst- og vestsiden av naturtypen. Halve naturtypen får varig arealbeslag.

Restarealet av naturtypen forblir uforringet og sikres gjennom hensynssone. Hensynssonen er byggegrense og får bestemmelser som ivaretar naturtypen med trærne slik at disse bevares.

Arealbeslaget i naturtypen er den største påvirkningen på naturmangfoldet. Tiltaket vurderes antagelig ikke å påvirke levedyktigheten til ask lokalt eller arter som lever i naturtypen. Påvirkningen av naturtypen vurderes til forringet. Konsekvensgraden for naturtypen blir en sammenstilling av svært stor verdi og påvirkningen forringet. Samlet gir dette konsekvensgraden alvorlig miljøskade for naturtypen. Naturtypen, frisk rik edellauvskog har 123 lokaliteter i Lierdalen, se Figur 5-3 i tillegg til 247 registreringer i nabokommunene. Samlet vurderes halvering av naturtypen, i denne utbyggingen ikke påvirke mål for naturtypen, jmfør § 4 i naturmangfoldloven.

Planområdet er det eneste ubebygde området i en øst/vest korridor (Figur 5-4). Fjerning av deler av naturtypen vil påvirke skogens landskapsøkologiske funksjon. Tiltaket blokkerer denne trekk/ vandringsmuligheten. Tiltakets påvirkning på økologiske funksjoner for arter og landskapsøkologiske funksjoner vurderes til forringet.

6.2 Anleggsperioden

Anleggsgjennomføringen kan føre til skade på verdifullt naturmangfold som ønskes bevart. De delene av naturtypen som skal bevares kan bli påvirket i anleggsgjennomføringen.

7 anbefalinger

For å redusere de negative konsekvensene av en plan er det flere tiltak som kan gjennomføres både i anleggsperioden og i permanent situasjon. Tiltakene nedenfor er realistiske å gjennomføre i dette prosjektet.

7.1 Permanent situasjon

For å redusere negativ påvirkning på naturmangfoldet anbefales følgende tiltak:

- > Unngå arealbeslag i naturtypen.
- > Vi anbefaler at vegetasjonens næringstilgang og vannhusholdning ikke endres slik at naturtypen skades.
- > En skjøtselsplan som ivaretar vegetasjon utarbeides. Denne skal ivareta fri utvikling av vegetasjonen og dyrelivet. Planen skal godkjennes av biolog eller lignende.
- > Belysning utformes slik at naturområder ikke blir opplyst. Det anbefales også at all utebelysning skruses av når det er mørkt.
- > Unngå store glassflater da disse kan utgjøre en kollisjonsfare for fugl.

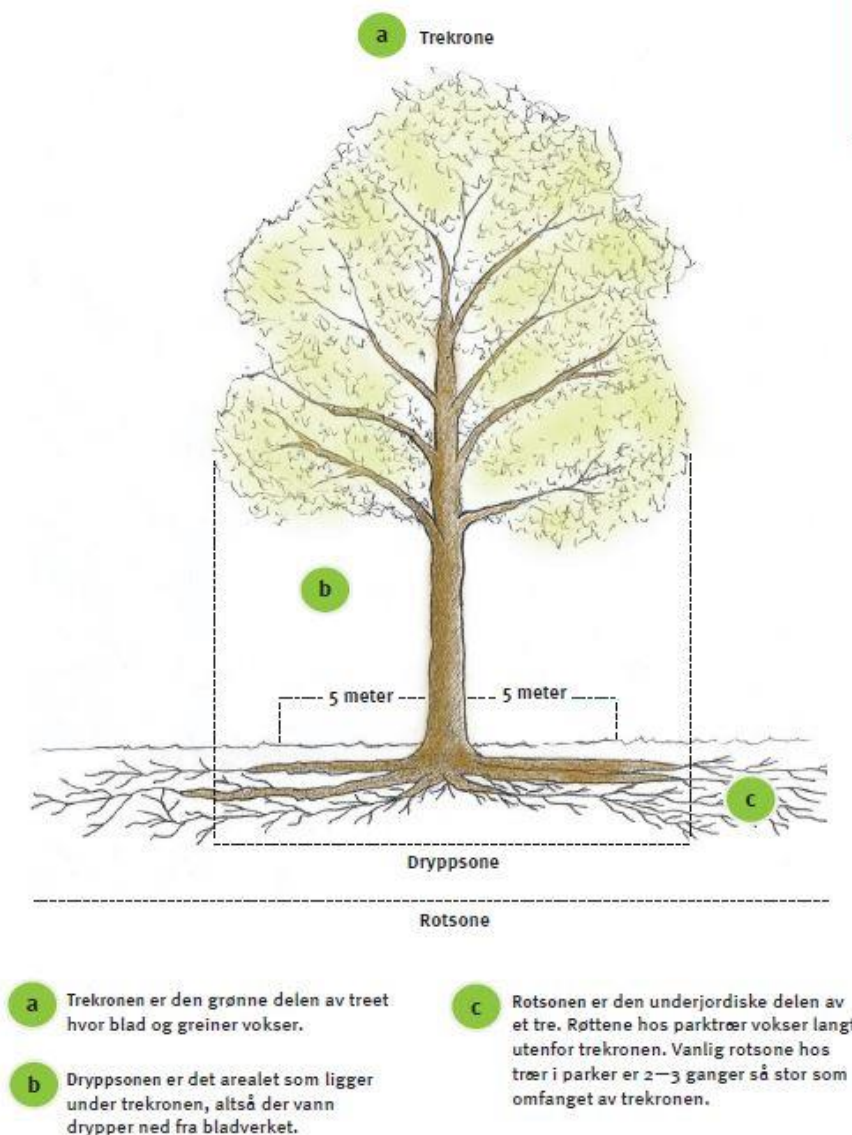
- > Nye beplanting skal være norske arter, og ikke arter som er oppført på norsk fremmedsartsliste. Arter fra nærområdet er foretrukket.

7.2 Anleggsperioden

For å redusere de negative konsekvensene i anleggsperioden anbefales følgende tiltak:

- > Prosjektets miljøoppfølgingsplan skal inneholde følgende:
  - > Konkrete tiltak for å hindre avrenning fra anleggsvirksomheten til vassdrag
  - > Konkrete tiltak for å hindre støvforurensing.
  - > I hekkeperioden for fugl (1 april-20 august) skal det ikke gjøres inngrep eller bedrives anleggsvirksomhet i vegetasjon. Eventuell fjerning av vegetasjon utføres utenom hekkeperioden.
  - > Støy begrenses i perioder hvor det kan virke forstyrrende på dyrelivet. For eksempel i hekkeperioden til fugl.
- > Prosjektets rigg- og marksikringsplan skal ivareta:
  - > Vegetasjon som skal bevares beskyttes i anleggsperioden med fysisk sperring, eksempelvis låsbart byggeplassgjerd.
  - > Ved arbeid nær rødlistet naturtype skal det lages en plan for å minimere risiko for skade på naturtypen.
  - > Der eksisterende vegetasjon fjernes, skal naturlig revegetering igangsettes så fort som mulig. Prinsippet om naturlig revegetering skal følges der hvor det skal etableres ny vegetasjon i prosjektets randsoner og dersom randsoner må repareres eller forsterkes. Biolog eller person med tilsvarende fagkunnskaper skal konsulteres i forbindelse med revegetering.
  - > Trær som skal bevares innenfor anleggsområdet beskyttes fysisk med gjerder eller for eksempel, en kasse som settes minimum 1 meter utenfor stammen og fylles med støtdempende materiale, se for eksempel Oslo kommunes veileder for arbeid nær trær (Oslo kommune, Bymiljøetaten, 2012). Rotsonen sikres enten med kjøreplater eller med låsbart byggeplassgjerd. Graving i rotsone skal overvåkes av arborist. For beskrivelse av rotsone se Figur 7-1.
- > Tiltak for å minimere risiko for spredning av fremmede og skadelige arter innarbeides i prosjektets kvalitetssystem. Ved all massehåndtering må fare for spredning av fremmede arter vurderes. Det skal utføres kartlegging av fremmede skadelige/uønskede karplanter før anleggsstart. Eventuelle funn fra kartlegging skal inngå i miljøprogram for prosjektet, og følges opp i anleggsfasen.

Figur 7-1 Trærs ulike soner. Illustrasjon hentet fra (Oslo kommune, Bymiljøetaten, 2012)

8 Supplerende undersøkelser

Hvordan de fremmede artene skal håndteres er avhengig av omfanget av tiltaket. Det bør gjennomføres en ny kartlegging av fremmede arter for prosjektet så nært anleggsstart som mulig. Ved forekomst av fremmede arter skal det utarbeides en tiltaksplan som beskriver hvordan disse håndteres i anleggsperioden.

Det kan forekomme naturmangfold i influensområdet, som ikke er kjent og som av den grunn ikke er vurdert. Det kan derfor være usikkerhet knyttet til om tilgjengelig kunnskap samsvarer med dagens situasjon fullt ut. Skjønnsmessige vurderinger rommer en del usikkerhet. Dette gjelder særlig når påvirkning og samlede virkninger vurderes. Der det er usikkerhet om tiltakets påvirkning på naturmangfoldet kommer §9 (føre-var-prinsippet) i naturmangfoldloven til anvendelse.

9 Vurdering etter naturmangfoldlovens kap. 2

I dette kapittelet er tiltaket vurdert etter prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven §§ 8-12. Prinsippene skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, jamfør naturmangfoldlovens § 7.

§ 8 (Kunnskapsgrunnlaget)

"Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet."

"Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet."

Vurdering av prosjektet: Tiltaket innebærer en omregulering til boligområde med ca. 100 boenheter i rekkehus og flermannsboliger. Planområdet består av dyrket mark med et skogsområde i vest mellom to jorder. Eiendommen grenser til veier, dyrket mark og en gang- og sykkelvei. Området beites av hest og fulldyrkes. Eiendommen har blitt befart av naturforvalter og arborist, og nasjonale databaser er undersøkt. Kunnskap om prosjektet er hentet fra dialog med prosjektledelsen, ansvarlig arkitekt og landskapsarkitekt.

Verdifull natur er den rødlistede naturtypen frisk, rik edellauvskog (VU) med store asketrær. Naturtypens tilstand er vurdert til god tilstand. Naturtypen har stort naturmangfold, og samlet svært høy lokalitetskvalitet. Naturtypen har stor verdi eller høy forvaltningsprioritet. Naturtypen sammenfaller med økologisk funksjonsområde for ask (EN). Som funksjonsområde for en sterkt truet art har området stor verdi eller høy forvaltningsprioritet. Planområdet er et landskapsøkologisk funksjonsområde for vanlige arter.

Vår vurdering er at det ikke lar seg gjøre å ta vare på trærne syd i naturtypen med boliger på øst- og vestsiden av naturtypen. Halve naturtypen får varig arealbeslag. Restarealet av naturtypen forblir uforringet og sikres gjennom hensynssone slik at naturtypen bevares, se Figur 4-3. Arealbeslaget i naturtypen er den største påvirkningen på naturmangfoldet. Tiltaket vurderes ikke å påvirke levedyktigheten til ask lokalt eller arter som lever i naturtypen. Påvirkningen av denne lokaliteten av naturtypen vurderes til forringet. Konsekvensgraden for naturtypen blir en sammenstilling av svært stor verdi og påvirkningen forringet. Samlet gir dette konsekvensgraden alvorlig miljøskade for naturtypelokaliteten.

Naturtypen, frisk rik edellauvskog har 123 lokaliteter i Lierdalen, i tillegg til 247 registreringer i nabokommunene. Samlet vurderes halvering av naturtypen i denne utbyggingen ikke påvirke mål for naturtypen, jamfør § 4 i naturmangfoldloven.

Planområdet er det eneste ubebygget området i en øst/vest korridor (Figur 5-4). Fjerning av deler av naturtypen vil påvirke skogens landskapsøkologiske funksjon. Tiltaket blokkerer denne trekk/ vandringsmuligheten. Tiltakets påvirkning på landskapsøkologisk funksjon vurderes til forringet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok.

§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet vil bli utsatt for."

Vurdering av prosjektet: Vi er kjent med at det planlegges omregulering av areal vest for planområdet med samme naturtyper. Vi er ikke kjent med, eller har vurdert disse reguleringsenes påvirkning på sammenhengende økologiske funksjoner felles for områdene med denne naturtypen.

Naturtypen vurderes å ha stor utbredelse i Asker, Lier og Drammen kommuner. Naturtypen på Haugerudbråtan har et lite areal og halve naturtypen blir ivaretatt. Samlet belastning på naturtypen vurderes som liten.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

"Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak."

Vurdering av prosjektet: Etter vår vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger av tiltaket og føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets karakter."

Vurdering av prosjektet: Risiko for skade på natur skal vurderes fortløpende i prosjektarbeidet. Tiltakshaver skal bære kostnadene ved gjennomføring av tiltak for å redusere risiko og forhindre skade på natur i forbindelse med prosjektet.

§ 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt lokalisering)

"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av

tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnmessige resultater."

Vurdering av prosjektet: Lokaliseringen av prosjektet er på en ubebygget tomt med en nær truet naturtype med høy lokalitets kvalitet. Valg av lokalisering er ikke bra for naturmangfold av hensyn til naturtypens landskapsøkologiske funksjon. Naturtypen er forsøkt hensyntatt i forbindelse med detaljreguleringen. Etablering av boliger rundt trærne som vokser syd i naturtypen, vil påvirke trærnes næringstilgang, vann og stabilitet. Vår vurdering er at det ikke lar seg gjøre å ta vare på trærne syd i naturtypen i forbindelse med utgraving av tomten til boliger. Nordre delen av naturtypen tas vare på og den landskapsøkologiske funksjonen opprettholdes. Moderne driftsmetoder skal brukes slik for å ivareta naturtypen i anleggsfasen.

I henhold til Rundskriv Nr:T2/16 – revidert februar 2021 fra Regjeringen til Klima- og miljødepartementet skal Statsforvalteren vurdere innsigelse når foreslått ny arealbruk i et planforslag er i konflikt med nær truede naturtyper med minst høy lokalitetskvalitet kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (Regjeringen, 2021).

10 Referanser

- Angell-Petersen, S. M. (2018). *Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantedeler*. Miljødirektoratet.
- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for naturtyper*. Hentet 2021 fra <https://artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2018). *Risikokategorier og kriterier. Fremmede arter i Norge-med økologisk risiko 2018*. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/Pages/239659>
- Artsdatabanken. (2021). (D. f. grunnkart, Redaktør, & Artsdatabanken) Hentet 2021 fra Økologiske grunnkart: <https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?favorites=false>
- Artsdatabanken. (2021, november 24). Hentet fra Norsk rødliste for arter: <https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021>
- Artsdatabanken. (2021, november 24). Hentet fra Norsk rødliste for arter: <https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021>
- Erikstad, L. H. (2019, november 14). *Natur i Norge (NiN) versjon 2.2. Inndelingen i landskapstyper*. Trondheim: Artsdatabanken. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/nin/landskap>
- Halvorsen, R., Bryn, A., Erikstad, L., & Lindgaard, A. (2015). *Natur i Norge (NiN) versjon 2.0.0*. Trondheim: Artsdatabanken. Hentet fra <http://www.artsdatabanken.no/naturinorge>
- Halvorsen, S. m. (2016). *NiN-typeinndeling og beskrivelsessystem for natursystem-nivået. Natur i Norge Artikkel 3 (versjon2.1.0)*. Trondheim: Artsdatabanken. Hentet 2021 fra Natur i Norge: <https://www.artsdatabanken.no/NiN>
- Henriksen, S., & Hilmo, O. (2015). *Norsk rødliste for arter*. Norge: Artsdatabanken.
- Lid, J., & Lid, D. (2005). *Norsk Flora* (7. utg.). (R. Elven, Red.) Oslo: Det Norske Samlaget.
- Miljødirektoratet. (2021). *Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2*. Miljødirektoratet. Hentet 2021

- Miljødirektoratet. (2021). *Veileder- Kartlegging av naturtyper på land*. Hentet 2021 fra <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arter-og-naturtyper/miljoovervaking-kartlegging/kartlegging-av-naturtyper-pa-land/>
- Miljødirektoratet. (2021). *Vurdere miljøkonsekvensene av planen eller tiltaket, Naturmangfold*. Hentet 2021 fra Veileder M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø:
<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/naturmangfold/>
- Moen, A. (1998). *Vegetasjon*. Hønefoss: Norges geografiske oppmåling.
- NGU. (2021). (Norges geologiske undersøkelse) Hentet fra <https://www.ngu.no/>
- Nordén, B. E. (2015). *Gamle edelløvtrær - et hotspot-habitat. Sluttrapport under ARKO-prosjektets periode III. Ninarapport 1168*. NINA.
- NVE. (2021). *NVE Atlas*. Hentet fra <https://atlas.nve.no/Html5Viewer/index.html?viewer=nveatlas#>
- Oslo kommune, Bymiljøetaten. (2012). *Arbeid nær trær. Veiledning og krav for rigg- og anleggsarbeid*. Oslo.
- Regjeringen. (2021, 02 17). *Regjeringen*. Hentet fra Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet - klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-og-vesentlige-regionale-interesser-pa-miljoomradet--klargjoring-av-miljoforvaltningens-innsigelsespraksis/id2504971/>
- Tandberg, Erik. (2021, 12 09). *Grunneier Hennem*.
- Vann-nett. (2022). (NVE, Redaktør) Hentet fra Vann-nett: <https://vann-nett.no/portal/>

